

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
Α' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2024
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Κείμενο 1

Σχολική «ποδιά» – στολή: τα υπέρ και τα κατά

Το παρακάτω, συντομευμένο για τις ανάγκες της αξιολόγησης, κείμενο δημοσιεύτηκε από τη συντακτική ομάδα του διαδικτυακού περιοδικού ποικίλης ύλης [athensvoice.gr](https://www.athensvoice.gr) στις 2/9/2018 <https://www.athensvoice.gr/life/472757>.

Η σχολική ποδιά – εκείνη η μπλε με το λευκό γιακαδάκι – καταργήθηκε στην Ελλάδα το 1982. Σήμερα βλέπουμε παιδιά με σχολική στολή μόνο όταν αυτά φοιτούν σε ιδιωτικά σχολεία και πάλι όχι σε όλα. Από το 1982 ως σήμερα οι απόψεις σχετικά με την ποδιά ή την στολή του σχολείου διίστανται. [...]

Εκείνοι που υποστηρίζουν ότι η σχολική ποδιά ή η στολή δεν έπρεπε να καταργηθεί έχουν ως βασικό τους επιχείρημα ότι η ποδιά ή στολή βάζει τέλος στις ανισότητες. Τα παιδιά να μην εκφράζονται μέσα από το ντύσιμό τους, αλλά δεν παύουν να διεκδικούν να θέλουν να φορούν τα πιο ωραία, τα πιο μοντέρνα, τα πιο ακριβά ρούχα. Κάπως έτσι, βλέπουμε στα σχολεία παιδιά με πολύ ακριβό ντύσιμο – στο οποίο οι γονείς τους προφανώς και μπορούν να αντεπεξέλθουν οικονομικά – αλλά βλέπουμε και παιδιά που αισθάνονται μειονεκτικά, επειδή δεν μπορούν να ντυθούν τόσο ακριβά. Ένα άλλο επιχείρημά τους υποστηρίζει ότι με το όμοιο ντύσιμο τα παιδιά είναι ντυμένα όπως αρμόζει στο σχολείο, ενώ δε χάνουν χρόνο να ασχοληθούν με τα ρούχα τους, εφόσον είναι πολύ συγκεκριμένο το τι θα φορέσουν κάθε πρωί.

Από την άλλη πλευρά, εκείνοι που μάχονται υπέρ της ελευθερίας των παιδιών να φορούν τα ρούχα της επιλογής τους και όχι στολή, υποστηρίζουν ότι τα παιδιά δεν πρέπει να καταπιέζονται. Το ντύσιμο είναι χαρά και τα παιδιά πρέπει να έχουν την ελευθερία της έκφρασης και μέσα από το ντύσιμό τους. [...] Πολλές φορές μέσα από το πώς θέλει να ντυθεί ένα παιδί, μπορούμε να πάρουμε σημαντικά μηνύματα για το πώς νιώθει ή πώς σκέφτεται αυτό το παιδί. Στο εξωτερικό έχει παρατηρηθεί ότι παιδιά που φορούσαν στολή στο σχολείο τους, έκαναν τατουάζ κρυφά από τους γονείς τους ή έστω στην ενηλικίωσή τους από αντίδραση. **Ακόμη**, ένα παιδί που θέλει να εκφράσει τη διαφορετικότητά του, δεν έχει αυτή τη δυνατότητα, με αποτέλεσμα να καταπιέζεται. Τέλος, αρκετοί γονείς αναφέρουν ότι το κόστος της στολής είναι μερικές φορές ασύμφορο. Με δεδομένο μάλιστα ότι τα παιδιά μεγαλώνουν γρήγορα και δεν γίνεται να έχουν μία μόνο στολή, αλλά πολλές, για να τις αλλάζουν, έρχονται αντιμέτωποι με ένα κόστος που μοιάζει ασύμφορο, αφού τα ρούχα αυτά δεν μπορούν να τα φορέσουν στις εξωσχολικές τους δραστηριότητες.

Κείμενο 2

ΣΑΜΙΟΥΕΛ ΟΥΛΜΑΝ (1840 - 1924)

Νιότη

Ο Σάμιουελ Ούλμαν ήταν Αμερικανός επιχειρηματίας, ποιητής, ανθρωπιστής και θρησκευτικός ηγέτης. Είναι γνωστός σήμερα για το ποίημά του «Νιότη». Ανακτήθηκε από το διαδίκτυο (<https://www.o-klooun.com/>) στις 16.10. 2021.

Τα νιάτα δεν είναι περίοδος ζωής, είναι η κατάσταση του νου.
Δεν είναι κόκκινα μάγουλα, κόκκινα χείλη και ευλύγιστα γόνατα.
Είναι η διάθεση της θέλησης, η ιδιότητα της φαντασίας, η δύναμη των αισθημάτων.
[. . .]

Κανένας δεν γερνάει μόνο και μόνο επειδή ζει μερικά χρόνια.
Οι άνθρωποι γερνούν, όταν λιποτακτούν από τα ιδανικά τους.
Και τα ωραία ακόμη πρόσωπα, όταν δεν προσέξουν να μείνουν όσο γίνεται ηθικά αμόλυντα,
στιγματίζονται συχνά από την αυθάδεια ή την αηδία.
Τα χρόνια μπορεί να ρυτιδώνουν το δέρμα, αλλά όταν εγκαταλείψεις τον ενθουσιασμό,
τότε ρυτιδώνεται το πνεύμα.

Η ανησυχία, η αμφιβολία, η έλλειψη εμπιστοσύνης στον εαυτό σου, ο φόβος και η απελπισία,
αυτά τα μυσάρια¹ μακρά χρόνια που γέρνουν το κεφάλι και κάνουν σκόνη το πνεύμα που γέρασε.
Και αν είναι κανείς εβδομήντα ή δεκάξι χρόνων,
πάντα στην καρδιά του μπορεί να υπάρχει η αγάπη για το θάυμα, ο θαυμασμός για τα άστρα και
τα πράγματα και για τις σκέψεις.

Η θέληση να αντιμετωπίσει κανείς τα γεγονότα, η αδιάκοπη παιδιάστικη όρεξη για κείνο
που πρόκειται να 'ρθει.

Έπειτα, και η μεγάλη χαρά για το παιχνίδι της ζωής.

Είστε τόσο νέοι, όση είναι η πίστη σας στη ζωή.

Τόσο γέροι, όση είναι η αμφιβολία σας.

Τόσο νέοι, όση είναι η εμπιστοσύνη στον εαυτό σας.

Τόσο γέροι, όση είναι η απελπισία σας.

Μέσα στο κέντρο της καρδιάς σας βρίσκεται ένας σταθμός ασυρμάτου.

Όσα χρόνια κάποιος παίρνει μηνύματα ομορφιάς,
ελπίδας, χαράς, μεγαλείου, θάρρους και δύναμης από τη γη, από τους ανθρώπους και από το θεό,
τότε είναι πάντα νέος.

Όταν τα μηνύματα αυτά παύουν να έρχονται, και το κέντρο της καρδιάς σας έχει σκεπαστεί με
τα

χρόνια της απαισιοδοξίας και τον πάγο της αδιαφορίας και του κυνισμού², τότε πραγματικά
μεγαλώσατε και γεράσατε.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Ποια είναι τα επιχειρήματα αυτών που υποστηρίζουν ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν πρέπει να φορούν ποδιά στο σχολείο, σύμφωνα με τους συντάκτες του **Κειμένου 1**; Να τα παρουσιάσεις συνοπτικά σε 70 περίπου λέξεις.

Μονάδες 10

¹ μυσάρους: σιχαμερός, αποτρόπαιος

² κυνισμός: ωμή ειλικρίνεια, χωρίς ευγένεια και ευπρέπεια.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

α. Να εξηγήσετε σύντομα τη χρήση της διπλής παύλας στις παρακάτω υπογραμμισμένες φράσεις του **Κειμένου 1**:

- – εκείνη η μπλε με το λευκό γιακαδάκι – (παρ. 1)
- – στο οποίο οι γονείς τους προφανώς και μπορούν να αντεπεξέλθουν οικονομικά – (παρ. 2)

β. Ποια νοηματική σχέση εκφράζουν οι παρακάτω συνδυαστικές λέξεις/ φράσεις του **Κειμένου 1** με έντονη γραφή: **Από την άλλη πλευρά, Ακόμη.**

Μονάδες 10

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

α. Ποια είναι η δομή της τρίτης παραγράφου του **Κειμένου 1**; (μον. 6)

β. «**τα ρούχα αυτά δεν μπορούν να τα φορέσουν στις εξωσχολικές τους δραστηριότητες**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική-παθητική) στο συγκεκριμένο απόσπασμα (μον. 2) και να το μετατρέψετε στο αντίθετο είδος (μον. 4). Τι αλλάζει στο ύφος του κειμένου; (μον. 3)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 30)

Οι νέοι διακρίνονται από τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες και με το ντύσιμο τους, καθώς συχνά κάνουν πρωτότυπες και ξεχωριστές ή ακόμη και ακραίες ενδυματολογικές επιλογές, ενώ είναι πιο δεκτικοί στις νέες και πρωτοποριακές τάσεις της μόδας. Πώς εξηγείτε τη συμπεριφορά αυτή των νέων; Πιστεύετε ότι η μόδα μπορεί να έχει αρνητικές επιδράσεις στη ζωή σας; Να παρουσιάσετε τη θέση σας σε 350-400 λέξεις σε άρθρο που θα δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας.

Μονάδες 30

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 20)

α. Στο **Κείμενο 2** να εντοπίσετε δύο (2) μεταφορές και μία (1) αντίθεση και να εξηγήσετε τη λειτουργία τους στο νόημα του κειμένου.

β. Ένα από τα ρηματικά πρόσωπα που χρησιμοποιείται στο **Κείμενο 2** είναι και το β' πληθυντικό πρόσωπο.

Να δώσετε δύο παραδείγματα και να αιτιολογήσετε την επιλογή του ποιητή. Σε ποιους νομίζετε πως απευθύνετε;

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το ποιητικό υποκείμενο στο **Κείμενο 2** θεωρεί πως τα γηρατειά δεν είναι μόνο θέμα ηλικίας. Με ποια στοιχεία στηρίζει την άποψή του και ποια χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του ανθρώπου όταν γερνάει παρουσιάζει; Συμφωνείτε με την άποψή του; Να αναπτύξετε την απάντησή σας σε 150 λέξεις περίπου.

Μονάδες 15

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ